

prilagodit(ce): Jerman Zorislava, Mazi Pavla, Antloga Antonija, Demšar Rafaela, Drobnik Marija, Ehrlich Elizabeta, Gerželj Milan, Gosar Marija, Jančar Marija, Kaffou Marija, Kavčič K. Ivana, Primožič Lidija, Babič Marija, Erjavce Frančiška, Gomiršek Marija, Gregoretič Doroteja, Grobler Alfred, Gruden Ivana, Holobar Justina, Kalan Metod, Kavčič I. Ivana, Klammer Matilda, Kmet Kristina, Kolbol Valerija, Kosjek Verena, Motch Jožefa.

Učiteljski pravnik

—§ Vprašanje: M. M. iz K. G. Iz jedne škole, gde je samo jedan učitelj, taj isti je premešten i dužnosti je razrešen 3 septembra 1939 god. 1. Da li je taj učitelj trebao da razreši dužnosti i školskog služitelja ili ne? — pošto u to vreme nije bio naimenovan u tu školu neki drugi (novi) učitelj. 2. Da li je po

zakonu dozvoljeno da taj služitelj prima svoju platu iako škola ne radi jer nema novoga učitelja? 3. Ima li zakonskog osnova da se taj školski služitelj skine sa plate (pošto još nije postavljen novi učitelj) i ko treba to da učini.

Odgovor! Ako je bil učitelj razrešen službene dolžnosti s 3. sept. 1939., mu je s tem dnom prestala služba v istem kraju in ni bil niti upravičen, niti dolžan razrešiti šolskega sluga, ki je postavljen za vzdrževanje reda in snage v šolskem posloju.

—§ Vprašanje: Učiteljica poročena z ne- učiteljem živi v ločenem gospodinjstvu z možem, ker je mož v drugem kraju. Učiteljica ima pri sebi otroka in služkinjo. Ali ima pravico, da zasede prazno naturalno stanovanje?

Odgovor: Po znani razsodbi drž. sveta ima pravico.

—§ Vprašanje. F. D. Z.: Na anonimno poslana vprašanja ne odgovarjamo.

Mladinska matica

—mm Januarska številka »Našega roda« izide zaradi božičnih počitnic šele 10. januarja.

—mm Ponatis 4. številke »Našega roda« se bo zaradi prezaposlenosti tiskarne mogel izvršiti šele prihodnji teden. Prosimo zato vse naknadne naročnike, da vzamejo to zamudo blagohotno v znanje.

—mm V božični številki »Mladega Korotana« je izšel kot ponatis iz »Našega roda« Ribičičev Miklavžev sestavek »Kako je Mihec med letom živel«, z znanimi Podrekarjevimi ilustracijami, in pripovedka »Repa« iz Cicanove knjižnice. Iz »Miha in Jakca« pa sta ponatisnjeni dve poglavji, »Lastovke odlete na jug« in »Sv. Miklavž«.

—mm »Večernik« z dne 16. dec. piše v oceni mladinske knjige »Tička in Tončka«, ki je izšla v priredbi Mirka Kunčiča v založbi Jugoslovanske knjigarnice, med drugim: Slovensko mladinsko slovstvo je doseglo po osvobojenju velik napredek, tako glede vsebine, kakor glede knjižne opreme. Pred osvobojenjem skoraj nismo imeli domačih slikanic in večjih ilustriranih izdaj, in starši so segali čisto po tujih, predvsem nemških kadar so hoteli razveseliti otroke za Miklavža, Božič ali drugo podobno priložnost. Največ zaslug za ta razvoj si je pridobila Mladinska matica,

a tudi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani je izdala še lepo število, zlasti grafično prvovrstnih izdaj.

—mm Se nekoliko primerjave za lanske in letošnje naročnike »Našega roda«

Sola	naročnikov	
	lani	letos
Gor. Radgona	112	84
Zgor. Pirniče	24	31
Gor. Logatec	30	18
Goz. p. Kamniku	21	23
Gradišče, p. Selnica	3	13
Grahovo	66	51
Knežja vas	6	24
Kolovrat	23	25
Komenda	87	97
Konjice, deška	48	53
Koroška Bela	217	186
Kostanjevica	31	36
Kranj, deška	46	59
Kranj, dekliska	102	102
Krčevina	99	72
Krško	57	42
Mačkovci	9	16
Majšperk	21	47
Marenberg	52	53
Moste	153	175
Mošnje	37	12

Stanovska organizacija JUU

Iz društev

— JUU — SRESKO DRUŠTVO LAŠKO. Tovarišice, tovariši! V smislu prve točke delovnega programa za novo poslovno dobo je odbor razposlal na vse šole našega sreza anketne pole. Anketna pola, ki obsega 11 vprašanj, naj bi pokazala vaše želje in pritožbe v odkriti, objektivni luči. Vedite, da nam je mnogo na tem, da izvemo za vaše želje, ker le na ta način bo mogoče odpraviti nepotrebna trenja. Do konca leta 1939. sprejemamo kakor koli dostavljene pole na naslov: Sresko učit. društvo Laško, pošta Trbovlje II. — Na prihodnjem zborovanju bo sledilo nadvse zanimivo poročilo o Vaših željah, predlogih, pritožbah in o načinu sodelovanja, zato vas še enkrat prosimo, poročajte nam. — Tovarišice! Zenski odsek obstoja in pričakuje vaše pomoči v smislu sklepov zadnjega zborovanja v Laškem. Organizirajte delo po šolah in sporočite o izgledih akcije na tovarišico Česen Slavko, učiteljico v Zid. mostu. Odbor.

Poročila

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V LITVIJI je imelo občni zbor v soboto, 9. decembra 1939., v Grill-roomu »Slona« v Ljubljani. Navzočih 59 članov in zastopnik policijske uprave.

Predsednik tov. Jože Zupančič je izrekel vsem dobrodoščilo in sporočil, da je bila vložena ob 9,30 edina kandidatna lista s predlagateljem tov. Kavčičem Jankom iz Izlake. V društvo so se na novo javili: tov. Strehovec Ivan (Sv. gora), tov. Koželj Vida (Krka), tov. Podboj Stanislava (St. Vid), tov. Madon Olga (Jevnica).

Nato smo počastili spomin + Fortunata Lužarja, ki je svoj čas služboval v Izlaki, in spomin + očeta tov. Tauferja Vena z Dol. — Tov. Jerebu, ki je odšel s Prežganja v Senovo želimo vsi srečo!

V razpravi sta bila dopisa o izseljencih in o ustanavljanju kmetijsko-nadaljevalnih in gospodinjso nadaljevalnih šol. Prav tako smo obravnavali dopis g. ministra prosvete z dne 1. novembra t. l. Tov. Arnošt Adamič je prikazal nesorazmerno in nepotrebno dviganje cen. Sprejeta je bila resolucija, ki jo bomo dostavili vsem pristojnim činiteljem in prosili za zvišanje plač.

O banovinski in državni skupščini je poročal delegat tov. Kopriva Janez. Sledila je debata. Tov. Acceto je iznesel zahtevo, naj bi se objavila v svrhu javne kontrole uradna rangna lista.

Sledila so poročila o dosedanjem društvenem delu. Poročali so predsednik tov. Zupančič, tajnik g. tov. Trošt in blagajnik tov. Kopriva.

O delu nadzornega odbora je poročal tov. Kolenc Lojze in predlagal razrešnico. Bila je soglasno sprejeta. Predlagatelj liste tov. Kavčič je prečital vloženo listo, z nosilec tov. Zupančičem, ki je bila soglasno izvoljena. — Proti ni glasoval nihče. Pri sestavi kandidatne liste so vplivno sodelovale naše agilne članice.

Po zahvali za izvolitev je tov. Zupančič v imenu novega odbora podal smernice za nadaljnje delo. Novi nadzornik tov. Rosto-

har je nato pozdravil zborovalce in dal več navodil za uspešnejše delo. Grajal je tudi odsotnost mnogih članov (navzočih 69, članov 104). Po zaključku zborovanja je imel tov. nadzornik konferenco z navzočimi šolskimi upravitelji. Zbor je vzel na znanje navodila tov. nadz. Rostoharja o razrednem delu pri inspekciji v prvem, in pri nadzorovanju v drugem polletju. Za vsa slična navodila smo zelo hvaležni, kakor se je zahvalil tov. nadzorniku društveni predsednik.

Tov. Kolenc je priporočal knjige Učiteljske tiskarne za šolske knjižnice.

Nato smo razpravljali še o drugih stanovskih, prosvetnih in šolskih vprašanjih, narakar je bilo lepo zborovanje zaključeno.

Predsednik: Jože Zupančič s. r.
Zapisnikar: Trošt Franjo s. r.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO KOČEVJE je zborovalo dne 9. dec. 1939. v Kočevju. Udeležba 41,8 %.

Tov. predsednik je otvoril zborovanje, pozdravil vse članstvo, zlasti tov. šol. nadz. A. Finka in predavatelja tov. F. Kimovca.

Tov. Kimovec iz Trbovelj je predaval o »pokretovnem delu na preiskavi telesnega razvoja slovenskega otroka«. Seznanil nas je z delom učiteljskega pokreta in nam dal navodila kako naj bi se organiziralo pokretovo delo v našem srezu. Prilika in snov za aktivizacijo članstva. V razgovoru o predavanju so iznesli tovariši težkoče, ki jih imajo na svojih službenih mestih pri izvenšolskem delu.

K situacijskemu poročilu tov. predsednika: Učiteljstvo združeno z ostalimi drž. uradniki in nameščenci dviga svoj glas po zvišanju svojih prejemkov. V tej zahtevi in borbi se strinimo vsi v močno skupnost, da čimprej dosežemo živiljenjske potrebe.

Nova upravna razdelitev države zahteva preureditev učiteljske organizacije. Tudi naše društvo bo moralo razmišljati in sklepati v novi ureditvi stanovske organizacije.

Pri aktivizaciji članstva je nujno potrebno, da se pritegnejo k sodelovanju učit. pripravniki. Članstvo je vabljeno, da sporoči društvu o čem je pripravljeno predavati in domačih zborovanjih. Poizkusimo pričeti, da prinesemo razgibanost v društveno življenje. Uvedena je vprašalna skrinjica, ki naj bi ne bila nikdar prazna.

Tov. Koutny, ki je po službeni potrebi premeščen v Zvirče, se je poslovil od stanovskih tovarišev in v svojem govoru pokazal na one tajne sile, ki nemoteno rujejo v kočevskem srezu in so ravno učiteljskemu stanu prizadejale največje gorje.

Odsek učiteljic je podal sledeče ugotovitve in predloge: K uvodnim besedam tov. preds. o potrebi zvišanja naših plač pripominjamo v prilog poročenim ženam in materam sledeče:

Ze 5. leto smo prikrajšane na svojih pravicah, mesto katerih smo morale žrtvovati lep del svojih dohodkov za zboljšanje finančnega stanja države. Ze 5. leto se borimo za pravico te krivice, pa še nismo dosegle tega, kar imajo naše neporočene tovarišice in kar nam brez dvoma pripada. Vsi vemo, da so postale sedanje razmere spričo naraščajoče draginje nevzdržne. To najbolj občuti učite-

ljica-mati in gospodinja, posebno še tista, ki živi na kmetih. Tu so cene še manj urejene kot v mestih, ker ni stroge kontrole. — Tako plačamo vsako reč 50 p do 1 din več, jasno, da se to pri večjem nakupu precej pozna. Poleg tega so živila slabše kakovosti, ali pa jih niti ni mogoče več dobiti. Zato apeliramo na merodajne činitelje, da zdaj, ko je potreba dosegla vrhunec upošteva naše prizadevanje za vrnitev doklad in povišanje naših prejemkov, da bomo mogle svojemu stanu primerno živeti in vzdrževati svojo deco.

Interesi prosvete in naroda narekujejo potrebo, da se čimprej zasedejo izpraznjena službena mesta na Kočevskem.

G. min. prosvete je izjavil zastopnikom JUU, da prestanejo vse premetitve po službeni potrebi in da se bodo popravile krivične premetitve iz prejšnjih let. Ugotavljamo, da v našem srezu še niso prestale premetitve po službeni potrebi, ker so se izvršile prav te dni in da ni bil še nihče v našem srezu dežen reparacije krivične premetitve.

Prihodnje zborovanje bo v februarju.

Trobiš, preds. Čok, tajnica.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA - MESTO je zborovalo v sredo, dne 13. t. m., dopoldne v telovadnici II. deške ljudske šole z običajnim dnevnim redom in s predavanjem o področjih učiteljevega dela, ki ga je podal tov. R. Kobilica. Navzočih 105 članov.

Ob pol 9. uri je tov. Mlekuž otvoril zborovanje, pozdravil nadzornika tov. Ločniškarja in vse novodošle člane, ki so bili zadnji čas premeščen v Ljubljano. V prav iskrenih besedah se je spomnil tudi pok. ban. šol. nadzornika Fortunata Lužarja in tov. Angele Golobove. Njun spomin so navzoči počastili s trikratnim »Slava«.

Sledilo je zelo zanimivo predavanje o raznih področjih učiteljevega dela v šoli in zunaj šole. Globoko je posegel predavatelj v študij in opazovanje otroka ter na konkretnih primerih prikazal način oblikovalnega procesa, ki naj obsega: 1. Študij in opazovanje otroka. 2. Študij in opazovanje otrokovega okolja. 3. Pouk in vzgojo otroka. 4. Pouk in vzgoja staršev, vplivanje na okolje. 5. Delo za otroka (socialna in drugačna pomoč). 6. Delo za okolje (izvenšolsko delo za odrasle). Ker bo predavatelj nadaljeval svojo razpravo na dveh prihodnjih zborovanjih, je bilo to izvajanje kot uvodno predavanje, za katero mu je članstvo izreklo posebno priznanje, predsednik pa v imenu vseh prav iskreno zahvalo.

Predavanju je sledilo situacijsko poročilo o poteku in uspehih predsedniškega zbora in o vseh važnejših tekočih zadevah, ki jih je omenil in pojasnil tov. predsednik na podlagi došlih okrožnic. Temu poročilu je sledil pregled novejšje pedagoške literature, med katerim so bili sprejeti naslednji predlogi:

1. Pregled moderne pedagoške literature naj bo stalna točka dnevnega reda naših zborovanj.

2. Da bodo poročila pestrejša in zanimivejša, naj se določijo 4 stalni poročevalci in sicer za slovensko, srbohrvatsko, nemško in drugo inozemsko moderno pedagoško literaturo.

3. Stroške za izposojene ali nabavljene nove pedagoške knjige krije društvo.

Sledil je razgovor, med katerim so se za poročevalce prostovoljno javili: Čuček Julija, Lukič Kristina, Janežič Gabrijel in Zor Miroslav.

Ker ni bilo drugih predlogov, zaključil predsednik zborovanje, želeč vsem vesele praznike in srečno novo leto.

Predsednik: Vekoslav Mlekuž. Tajnik: Josip Mihelič.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO SV. LENART V SLOV. GORICAH je zborovalo dne 9. decembra 1939. na šoli pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Navzočih je bilo 38 članov, t. j. 63 %.

Predsednik tov. Rogl je po pozdravu navzočih in novopristopivših članov obrazložil, kako je bil izvoljen za predsednika. Pozval je vse članstvo k aktivnemu sodelovanju.

Nato je v lepo zasnovanem govoru orisal splošni svetovalni položaj in v njem položaj malega slovenskega naroda. Pri vsem pa je nenehoma kazal na naloge, ki čakajo sodobnega slovenskega učitelja ter inteligenta sploh. Tudi nas je opozoril na 21-letnico naše države.

Pri obravnavi došlih dopisov je posebej opozoril na publikacije pedagoškega tiska. Višarno odobranje je spremljalo čitanje spomenice za zvišanje plač državnim nameščencem, kakor jo je sestavila sekcija.

Tov. Vipavec je pred svojim krasno izdelanim reliefom Evrope, ki pokriva nad polovico prednje stene v šolski sobi, pojasnjeval potek svojega dela. S svojimi izvajanjmi, posebno pa še s krasnim izdelkom, je navdušil tovariše, ki so sklenili, da bodo skušali na svojih šolah pripraviti na isti način reliefe domačega kraja in pa objekte za ponazoritev zemljepisnih pojmov.

Predsednik tov. Rogl je seznanil navzoče s programom, kakršnega je predložila druga lista. O programu je še poročal, da je sklical pred zborovanjem sejo, na katero je povabil tudi zastopnike posameznih šol, da bi program izdelali tudi v podrobnostih. Seja se ni mogla vršiti, ker zaradi opravičene odsotnosti nekaterih odbornikov odbor ni bil sklenjen. Vršil se je le informativni sestanek, pri katerem pa so se vendar naziranja o programu zedinila.

Otvoril je debato o programu, ki je bila mestoma zelo živahna. V debato so posegli tov. Rogl, Križnič, Savicki in Majhen. Program obsega sledeče točke:

I. Navajanje članstva k študiranju današnjega položaja slovenskega ljudstva in njegovih prosvetnih potreb.

II. Priključitev učiteljstva k borbi za splošno demokratizacijo javnega življenja.

Pomagaj svojemu otroku, da ohrani kolikor mogoče dolgo prve zobe!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

III. Sprememba društvenih pravil v demokratičnem duhu.

IV. Stanovska enakost vsega članstva; upošteva naj se sposobnost in delavnost človeka.

V. Aktivizacija članstva splošno; posebej pa za stanovsko-politična vprašanja.

VI. Podpiranje stremeljenj moderne šole z ozirom na naš okoliš.

VII. Pospeševanje narodnoobrambnega dela.

VIII. Čuvanje društvene imovine tako, da se po možnosti opravlja vse delo (predavanja) z domačimi močmi; članarino znižati na minimum.

Za prihodnje zborovanje je prevzel referat tov. Majhen: »O zgodovini našega društva«.

Pri slučajnostih se je oglasil k besedi tov. Košenina, ki je prečital odgovor na kritična izvajanja tov. Majhna pri prejšnjem zborovanju. Ker je moral tov. Majhen žed pre točko iz tehtnih razlogov zapustiti zborovanje, je njegov odgovor tov. Košenini izostal.

Predsednik tov. Rogl je predlagal, da se pridruži naše društvo resoluciji društva Maribor desni breg, sprejeti na zborovanju dne 11. novembra 1939., h kateri dostavljamo: »Sekcijo naprošamo, da takoj pripravi osnutek bodočega učnega načrta za Slovenijo in ga pošlje društvom v pretres. Pripravi pa naj tudi predloge za zakon o ljudskih šolah, če bo sedanji zamenjan z novim ali pa vsaj bistveno izpremenjen«.

Predlog je bil sprejet.

Prihodnje zborovanje se bo vršilo v začetku februarja 1940.

Rogl Fran, preds. Jurjašević Rudolf, taj.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA - OKOLICA, ZAH. DEL, je imelo svoje tretje zborovanje 9. decembra v dvorani Trgovskega doma v Ljubljani ob 9. uri. Tov. predsednik je pozdravil navzoče članstvo in otvoril zborovanje. Poimensko je pozdravil tri nove tovarišice, ki so s tem dnom postale članice našega društva. Nato je predstavil g. Franceta Brenka, ki je namesto zadzranega dr. Vlada Schmidta predaval o poklicnih svetovalnicah. Predavanje je obsegalo tri poglavja:

I. Zgodovinski uvod, zgodovina poklicnih svetovalnic in njih nujna potreba v današnjih časih.

II. Znanstvene in idejne osnove poklicnih svetovalnic.

III. Poklicna svetovalnica v Ljubljani.

V Sloveniji obstoja poklicna svetovalnica zaenkrat samo v Ljubljani. Prostovoljno se je do sedaj k psihotehnični preizkušnji javilo ča. 2200 otrok. Na vrsto jih je prišlo za enkrat le 10 %, ker je poklicna svetovalnica pač še v začetkih in je njeno delo oteženo. — Kakšen namen in pomen ima poklicna svetovalnica? To nam je predavatelj povedal, da je naloga, namen, pomen in cilj poklicnih svetovalnic: Pravi človek na pravo mesto. Kdor razume smisel tega stavka, bo razumel tudi potrebo poklicnih svetovalnic. — Predavanje je bilo jako izčrpno in stvarno. Par pojasnil sta želela tov. Taučar in tov. Gradišarjeva, katerima je bilo pojasnjeno, da testiranje v predšolski dobi nima na izbiro poklica še nobenega vpliva in da veljajo za ugotavljanje inteligentnosti za dečke in deklice ista vprašanja.

Nato se je prečital zapisnik zadnjega zborovanja in došle okrožnice, izmed katerih sta bili najvažnejši: a) »Spomenica« o zvišanju prejemkov. Prečitan je bil tudi referat seke. tajnika Draga Supančiča, v katerem opisuje naš težki gmotni položaj. b) Odbor učiteljic in učiteljic kmečkih in gospodinjstkih nadaljevalnih šol propagira ustanavljanje kmečkih in gospodinjstkih nadaljevalnih šol in tečajev. Prečitala so se tudi navodila za ustanavljanje teh šol in tečajev, ki jih je izdala kraljevska banska uprava. Tov. Dora Zdešarjeva pripomni, da je ustanovitev v nekaterih krajih nemogoča, ker učiteljstvo nima predpisane strokovne izobrazbe. Kajti zadnji, uvodni tečaj za učiteljice je bil pred 8 leti. Naj bi kraljevska uprava med počitnicami uvedla potrebne gospodinjске tečaje za učiteljice.

Predsednik se je članstvu zahvalil za obisk, želeč vsem vesele božične praznike in mnogo sreče v novem letu ter zaključil zborovanje.

Prisotnih je bilo 79 članov, t. j. 80 %.

S. Vrhovec, preds. Zupančičeva, taj.